

Срамежливо или отворено, дружељубиво или повлечено, вашето дете е родено со свој личен карактер, што не значи дека вие како родител не можете да влијаате врз него!

Вашето дете може да биде полно со самодоверба, друштвено и зборливо или, пак, срамежливо и несигурно во себе. Каков и да е неговиот карактер, едно е сигурно:

Вашето дете е единствено и ниту едно не е како него.

Доколку имате две или повеќе деца, сигурно ќе се согласите дека секое е свое за себе, со единствен начин на размислување, однесување, искажување чувства, едноставно со сопствен и единствен начин на однесување кон другите.



Пишува:

Елизабета АНДОНОВСКА,
психолог



КОЛКУ МОЖЕ ДА КАРАКТЕРОТ НА

Двајцата родители имаат важно и силно влијание во формирањето и развојот на карактерот на детето. Иако, како што реков, детето се раѓа со сопствен карактер, но сепак родителите имаат задача да му помогнат да ги развие позитивните особини. Многу од особините на карактерот можат да бидат користени во конструктивни или деструктивни цели.

На пример, ако детето е многу тврдоглаво и намислило нешто да направи, како што решило да направи, вашиот обид да го предомислите може многу да ве исцрпи. Од друга страна, пак, истата таква особина, детето да направи нешто по секоја цена, но овој пат ако се работи за некоја активност или позитивна вештина, тогаш ќе предизвика воодушевување и поддршка од целото семејство.

КАРАКТЕРОТ НА ДЕТЕТО МОЖЕ ДА ВЛИЈАЕ НА МНОГУ АСПЕКТИ ОД ЖИВОТОТ:

ЗАДОВОЛСТВО

Детето со оптимистички и весел карактер во секое искуство ќе пронајде нешто весело, ведро и добро. Подоцна оваа личност ќе се изгради во ведар и пријатен човек, кој лесно ќе изнаоѓа решенија.

Спротивно на ова, детето со негативни особини, кое тешко можете да го задоволите и да му погодите, подоцна и како возрасна личност потешко ќе наоѓа задоволства.

ПРИЈАТЕЛСТВО

Отвореното, друштвено дете, често има голем круг другарчиња. Но, исто така, и чувствителното дете може да биде

популарно.

Детето кое е страшливо и несигурно одбива да се дружи со врсниците а, исто така, проблемот на пријателство може да биде присутно и кај агресивното дете, кое подоцна може да има само неколку пријатели.

ОДНОСИ СО СЕМЕЈСТВОТО

Детето кое е одлучно и јасно ги искажува своите барања и желби, многу често може да биде отфрлено од своите браќа или сестри. Веселото и расположено дете често пати може да внесе радост и забава и во своето семејство, како и меѓу врсниците. Подоцна оваа личност знае да биде добар забавувач во друштво и често да е баран во друштво.

УСПЕХ ВО УЧИЛИШТЕТО

Карактерот е поврзан и со успехот. На пример, екстравертните деца на почетокот од школувањето ќе постигнат подобри резултати, кои подоцна ќе опаднат. Обратно, повлечените деца подобри резултати ќе постигнат во подоцнежната возраст.

ТРИ НАЈВАЖНИ ТЕМЕЛИ ЗА ЛИЧНОСТА НА ДЕТЕТО

Правилата и нормите кои вие како родители ги поставувате многу влијаат на формирањето на карактерот на вашето дете.

Детето кое расте во крута атмосфера, со строги критериуми за дисциплина, каде секоја грешка се казнува, може да порасне во несигурна и несамостојна личност, која нема да може да донесува

и самостојни одлуки.

Особено ако тие одлуки се однесуваат на самиот него.

Спротивно, дете кое расте во семејство полно со љубов, нежност и топлина каде правилата се ставени повеќе во функција за да го водат, тогаш тоа дете ќе израсне во самостојна, отворена и независна личност подготвена да мисли и да одговара за сопственото однесување и одлуки.

1. ДИСЦИПЛИНА

* Комбинација на награда и казна

Разумен и урамнотежен став на дисциплина на детето му дава чувство на сигурност. Како што го казнувате кога ќе направи нешто лошо, исто така, пофалете го кога ќе направи нешто добро и во согласност на општите правила. Но, секогаш при тоа (особено при изборот на казната), имајте ја предвид незрелоста на детето, како и неговото неискство.

*Објаснете му на детето зошто постојат правила

Тоа што вам ви е очигледно и разбираливо, не мора да биде и за вашето дете. Затоа внимателно објаснете му ги вашите причини, зошто внесовте некое правило, нагласувајќи ги при тоа неговите добри страни и користа од него. На тој начин вашето дете ќе почувствува дека го почитувате, а не дека му наметнувате ваша волја.

*Критикувајте го однесувањето на вашето дете, но не и него

Секое дете има и лоши моменти и време кога навистина заслужува да биде искарано. Затоа гласно и јасно об-

јаснете му дека не ви се допаѓа неговото однесување или начинот на кој се однесува кон другите лица, но при тоа дека сè уште го сакате најмногу на свет. Во спротивно тоа може да помисли дека заради тоа што го искаравте веќе не го сакате.

***Избегнувајте котек**

Ако секогаш кога ќе ја премине границата, вие го тепате вашето дете, ќе го направите уште поагресивно и понепослушно. Со тоа му давате пример дека со котек можат да се постигнат цели. Па, нека не ве чуди доколку еден ден вашето дете го истепа другарчето, кое не сака да му ја даде играчката.

3. ИМИТИРАЊЕ

Веднаш по раѓањето вашето дете почнува да имитира некои ваши мимики и гестови. Како расте тоа сè повеќе ве имитира. Со имитирање детето учи и го осознава начинот како вие се снаоѓате во разни ситуации и често пати тоа го имитира истото што понекогаш и вие не сте сакале да го прифатите како сопствена особина.

***Размислувајте за своите постапки**

Повремено размислувајте за вашето однесување што е можно пообјективно. Дали вашите постапки се примерни и оправдани? Се однесувате ли така како

не смеете многу да се надевате дека вашето дете ќе биде против цигарите.

***Нека учат од туѓи примери**

Секогаш кога некој ќе ви помогне, пофалете го неговото однесување пред вашето дете. Секогаш кога гледате некој филм или читате книга коментирајте ги ликовите во нив, со што ќе му овозможите на детето да сфати низ примери да научи за нивното однесување т.е. да разликува прифатливо од неприфатливо.

КАКО СЕ РАЗВИВА ЛИЧНОСТА?

Детската личност се развива континуирано од најрана возраст, а повеќето карактерни особини ќе бидат формирани до шестата/седмата година. Еве, неколку основни етапи од развојот на детето.

1 година: Одлучност

Кога детето е подготвено да тргне без

нечија помош, станува одлучно во тоа што ќе му дојде на памет.

2 година: Фрустрација

Многу често на оваа возраст децата се фрустрираат затоа што доаѓа до судир меѓу нивните желби и можности. На пример, да дофати нешто што не може, да ја отвори вратата и слично. Фрустрации избиваат и кога се блокирани желбите на детето.

3 година: Независност

Иако детето сè уште зависи од вас, тоа сака да стане независно со што би правело

СЕ ВЛИЈАЕ НА ДЕТЕТО?

2. ДРУГАРУВАЊЕ

Секое дете има природна наклоност да се дружи со другите деца. Но, сепак, и тоа треба да се учи. И тука ќе дојдат до израз научените карактерни особини. Отвореното и друштвено дете подобро ќе се вклопи во средината и побрзо ќе најде другарчиња за разлика од затвореното (интровертно) дете, кое не само што нема да сака да се дружи туку и од друштвото нема да биде прифатено.

***Научете го детето да биде дружељубиво**

Ретки се децата кои сами од себе се согласуваат да ги поделат своите играчки или колачи со други деца. Но, затоа вие треба да го научите на некои важни социјални вештини. Објаснете му или покажете му дека доколку ги дели своите предмети со другарчињата истото ќе го штат и тие.

***Тоа што го зборува секогаш земете го за сериозно**

Обидете се да одделите време и да го сослушате своето дете, дури и тогаш кога сте во "фрка" и кога тоа зборува за нешто сосема неважно. Ова ќе му помогне да почувствува дека тоа во вашиот живот зазема многу важно место што, исто така, ќе влијае и подоцна во односите со другите луѓе.

***Учете го детето да сочувствува**

Друштвеноста не подразбира само дружење со другите деца, туку и емоционален однос т.е. грижа за другите. Затоа е убаво да се разговара со детето како се чувствува неговото другарче откако ја изгубило својата најсакана играчка или, пак, ако му се изгубило кукното милениче.



што би сакале да се однесува и вашето дете? Сè што правите влијае и на однесувањето на вашето дете.

***Бидете добар пример**

Немате право да му забележите на вашето дете ако тоа цел ден е нервозно и немирно, доколку тоа е и ваш пример на однесување. Тоа само го имитира вашето однесување. Не морате да бидете совршен родител, но барем можете да му бидете добар пример за однесување.

***Бидете искрени кон своите деца**

Ако детето се обиде да оправда некое свое неприфатливо однесување, говорейќи дека ве видело како истото и вие го правите, подобро е да му ја признаете својата грешка. Немојте никогаш да му кажете дека едни правила важат за родители, а други за деца. Тоа не е вистина и објаснува дека децата се луѓе "од втор ред". Ако вие пушите цигари,

сè што ќе посака. На оваа возраст често може да се случи да ве бутне од себе во обидот кога сакате да му помогнете. Или ако открие дека некоја сложена задача ја направило само.

4 година: Друштвеност

Кај четворогодишниците друштвеноста е многу важна. Тоа сака да биде популарно и барано од другарчињата и од врсниците. Многу често ќе се чувствува многу повредено доколку дознае дека не е покането на роденден кај другарчето.

5 година: Прилагодување

Во овој период веќе расте потребата и детето да се прилагоди кон другите. Станува посериозно, повнимателно и сака да научи нови искуства од неговите врсници. Се труди да го направи тоа што од него го бараат родителите и добро да ја заврши задачата која се бара од него.